

Náučné panely

POLDER

SVACENICKÝ JAROK (TURÁ LÚKA)

INFO БУИЕТ БОД БОГДВОИ

POLDER SVACENICKÝ JAROK

Táto investícia bola realizovaná mestom Myjava v rámci „GENERELU PROTIPOVODŇOVÝCH OPATRENÍ“. Dodávateľom diela bola spoločnosť VÁHOSTAV-SK, a.s. Žilina a stavba realizovaná s podporou štátu a EÚ s celkovými nákladmi 1 138 386 €.

Polder je vybudovaný so stálou hladinou vody 3,5 metra a vodná plocha je 32 425 m². Maximálna hladina pri príválových vodách je 8,25 metra, rozloha plného poldra je 92 006 m², polder zachytí až 336 964 m³ vody a môže zadržať povodeň s opakovaním raz za 100 rokov s maximálnym prietokom 16 m³ vody za sekundu. Hrádza je sypaná po 20 cm z ťavoitej zeminy a hutnená ťažkou mechanizáciou. Je vysoká 9,65 m, dlhá 147 m, v päte hrádze široká 56 metrov a v korune 4,5 metra.

VEGETAČNÉ ÚPRAVY

Súčasnou protipovodňovú opatrení v tomto území boli vysadené a vysiate protipovodňové vysoké oky. Ich celková dĺžka je 11 km, šírok pasov je okolo 12 metrov a celková plocha je viac ako 22 ha. Vysiate boli špeciálne urvané líčenie čmesi z vysadených 43 600 stromov a krov. Najviac zastúpené druhy tvoria bu, lieka, jaseň, javor, hrab, dub, lipa, čerešňa, javorka, hloh, dráč, vŕtáč zob, ruža. Okrem vysiatoprovnej a protizeroznej funkcie vegetácie úpravy tvoria aj funkciu krajinyotvorby a zlepšujú podmienky pre život zvierat, čo oplodnenie mostí odstráni v rokoch ochrany pred zverou oplotené a predpokladá sa. Celkové náklady na vegetačné úpravy boli 960 200,- 2017 v závislosti od stavu dreva. Celkové náklady na vegetačné úpravy boli 960 124,- € a realizoval ich Ing. Ján Kurtiš – FOREST Co, ktorý zabezpečuje aj údržbu a kosenie.

Ako prvé protipovodňové opatrenie bolo realizované v meste Turá Lúka. Ako prvý projekt protipovodňových opatrení "je úprava koryta rieky Mjavyva. Turáci už tento projekt začali realizovať od decembra 2011 do augusta 2012. Mesto prišlo o finančnú podporu z OCHRANE NÁDRŽE PÁDEĽKY a Vegetácie. Na druhej strane, Turáci majú Povodie Dunaja pripravuje projekt POLDRA SÚCHOCY POD PAVLACOM. Zároveň mesto pripravuje projekt OCHRANA NÁDRŽE ČERNÝCH TIEŤ. Táto opatrenia v spolupráci s užívateľmi pôdy, lesníckym družstvom Turá Lúka, Poľnohospodárskym družstvom Moravice. Otvorením a užívaním lesov pri dohodnutom agrotechnickom spôsobe obrábania pôdy by malo vylúčiť riziko povodní na našom území.

ZAÚJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA VČIEL

História vzniku Myjavskej mestskej včelnice

Myjavska mestská včelnica na Myjave vznikla na pôde Základnej organizácie Slovenského zväzu včelárov Myjavy - spolupriatel'ov včelieho produktu a ich konzumácie v meste ich zväzu formou prítlačenia obyvateľov priamo do procesu ich vzniku. Zároveň by táto miesto slúžilo i ako základňa na pomoc chovu včiel hlavne pre začínajúcich včelárov a na prevádzku obnovy genetického včelieho kmeňa v okrese Myjava.

Prezentácia realizácie projektu ZO SZV Myjavy predložila primátorovi mesta Myjavy v apríli 2021 a presbora o poskytnutí vhodného priestoru vo vlastníctve mesta a participácii na realizácii včelnice.

Národné prírodné pamiatky navrhli nevyužívanú plochu na Turí Lúke pod pôdorným Svätcim so súhlasom vodnej hliadky. Uviesť takmer ideálny oplot včelky preplývajú na mestskú včelnicu:

1. jasný svah chránený pred vetrom s už vyrastenými stromami
2. blízko stálieho zdroja nezávadnej vody
3. miesto mimo obľúbenej zóny, ale nie príliš vzdialené
4. oddychová zóna s prvou komunikáciou.

Vznikla vzájomná dohoda o spolupráci, ktorú schválila i Výročná schôdza ZO SZV Myjavy v auguste 2021. Na financovanie na podar'ali obchodu strany dohodou podľa ich možnosti a treba stranou bolo samotná včelnicou alebo dobrovoľnou fyzickou pomocou, tak nákupom medových produktov pre zakúpenie úľových zostáv.

V roku 2021 sa realizovalo:

1. Vysadba 46 ks lipy malolistej v areáli včelnice formou spoločenskej akcie pre obyvateľov s následným osadením menoviek, kto lipu vysadil
2. Výstavba optomistia areálu
3. Nákup včelárskych zariadení a výroba znojnov pre úle
4. Predaj 60 ks medových produktov za 100 € proti 25 ks medu na včelnicu počas 6 rokov
5. Nákup a maľovanie úľových zostáv

V roku 2022 sa realizovalo:

1. Uniesenie prvých 20 včielok od ZO SZV Myjavy na včelnicu
2. Rozvoj včelárov a ich rozšírenie na 32 včelárov
3. Získanie prvých 500 kg medu zo včelnice
4. Distribúcia prvých 120 kg medu držiteľom medových produktov, 200 kg do školských, sociálnych a reprezentatívnych zariadení v rámci mesta
5. Predaj 20 medových produktov za 110 € s rovnakou produktovosťou ako v roku 2021

V roku 2023 sa realizovalo:

1. Chov včelárov a ich rozšírenie na 47 včelárov
2. Vysadba prvých skrášľovacích - medonosných medlí a skrášľovanie areálu
3. Získanie 600 kg medu zo včelnice
4. Distribúcia 360 kg medu držiteľom medových produktov
5. Príprava priestoru na vybudovanie technického zázemia včelnice

V budúcnosti sa budú naďalej vyvíjať medonosné rastliny, kry i stromy. Chceme zvýšiť počet včelárov, dohodovať technické zázemia. Medzi naše plány patrí aj vytvoriť priestor pre priateľov na apiterapiu a spracovovanie včelích produktov. Naše plány v spolupráci s mestskejmi inštitúciami na Turí Lúke a ich oceňovaním plánujeme vykonať vhodne podmienky pre život včiel i kvalitu ním vyrábaného medu. Správa majetku mesta a hlavné pôvodca a tvorca tohto projektu - pán Ján Járko sú zárukou udržateľnosti a prosperitnej budúcej mestskej včelnice.

Zaujímavosti zo života včiel

- Včela lieta rýchlosťou 29 km/hod.. Za svoj život nalieta približne 800 km.

Následne vyčerpaním a celkovým zničením organizmu uhynie.

- Bzukot, ktorý počujeme okolo včely v skutočnosti značí pohyby jej krídel. Nimi dokáže urobiť až 180 pohybov za sekundu.

- Medzi včelami funguje dokonalá deľba práce:

- matka - jej úlohou je kľasť vajčká, čím zabezpečuje obnovu včelstva
- robotnice - zbierajú peľ a nektár z kvetov
- trudy - majú za úlohu oplodňovať matku.

- V jednom spoločenstve žije 20 - 80 tisíc včiel.

- Dokážu spaľovať najšť zdroj peľu a nektáru až do vzdialenosti 5 km.

- Aby sme získali 1 kg medu, musí na zbere nektáru pracovať zhruba 1 100 včiel.

- Jedna včela dokáže umiest' dvojnásobok svojej hmotnosti.

- Jedno včelstvo vychová za jednu sezónu v priemere až 200 000 včiel.

- Viete prečo sa hovorí "usilovný ako včela"? Má to svoj dôvod. Včela totiž pracuje od skorého rána až do večera.

Prečo je výskyt včiel na tomto svete dôležitý?

- Včela má veľmi dôležité postavenie v kolobehu prírodného života
- Je najpočetnejší a najdôležitejší opeľovač
- Bez včiel by v Európe vyhynulo během krátkej doby až 20 000 druhov rastlín, mali by problém s rozmnožiť a ďalej existovať. Tým by sa narušil ekosystém aj potravinový reťazec. Došlo by k zmene prírodných podmienok natoľko, že ľudia by nemuseli byť schopní prežiť.

Čo to vlastne opeľovanie? Je to proces rozmnožovania rastlín. Včelám pri zbieraní nektáru z kvetov zostáva na chlpekoch zachytený peľ, ktorý sa pri návšteve ďalších rastlín preniesie a prípeľ. Včely opeľujú až 86% rastlinných druhov na Zemi. Väčšina zeleniny, orechov, ovocia, bobuľ je opeľovaná včelami.

Významné sú aj včelie produkty:

- med
- vosk
- propolis
- materská kašička
- včelí jed.

Používajú sa v liečiteľstve, farmácii a kozmetike.

Včely sú dôležitou súčasťou prírody a života človeka!

PROJEKT BOL PODPorený Z
PARTICIPATívNEHO - KOMUNITNÉHO
ROZPOČTU TSK

OBČIANSKE ZDRUŽENIE
TUROLÚCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ
TURÁ LÚKA

Správa majetku
Mesta Myjava, s.r.o.

RYBIA OSÁDKKA NA PODLRI

Rybna osádka na poldri Svaceník

Vodná nádrž polder Svaceník bola dobudovaná v roku 2012 ako jedno zo základných opatrení proti povodňam, ktoré Turú Lúku v rokoch 1993-2010 postihli až 9-krát.

Stála hladina vody je vo výške 3,5 m s rozlohou 3,24 ha. Pri zadržiavaní prívodných vôd stúpne na 8,25 m, rozšíri sa na plochu 9,2 ha a zadrží až 336,964 m³ vody.

Po ukončení stavby a stabilizácii vodnej hladiny sa skupina dobrovoľníkov s podporou vedenia mesta rozhodla oživiť túto vodnú plochu. Postupne nakupovali rybie násady, krmivo a zarybnili polder. Podarilo sa im vytvoriť podmienky na športový rybolov a miesto, kde sa organizujú rybárske preteky najmä pre deti.

Kapor obyčajný alebo **kapor sazan** je ryba z čeľade kaprovité. Je najväčšou kaprovitou rybou na Slovensku. Doživa sa až 40 rokov a jeho hmotnosť môže dosiahnuť až 40 kilogramov. Tu žijú jedince s dĺžkou viac ako 80 cm a váhou do 15 kg.

Úhor európsky alebo **úhor riečny** je druh ryby z čeľade úhorovité. Jeho typickým znakom je pretiahnuté, valcovité telo pripomínajúce skôr hada než rybu. Živý sa drobnými rybkami, larvami a červami. Dorastá do dĺžky až 150 centimetrov. Viacero našich úhorov má dĺžku viac ako 1 m.

Pleskáč vysoký je ryba z čeľade kaprovité. Priemerná veľkosť je 30-45 cm a doživa sa 30 rokov. Živý sa obilninami, červami, uhynutými rybami, takže je bráný ako všežravec.

Amur je rod ryby z čeľade kaprovité. Jeho jediným druhom je **amur biely**. Amur biely sa v slovenských vodách prirodzene nevytvára, preto je jeho výskyt podmienený umelým vysádzaním. Môže dosahovať hmotnosť až 50 kilogramov. V tomto poldri sú exempláre s dĺžkou 70 cm a váhou 10 kg.

Červenica obyčajná je stredne veľký zástupca bielych rýb. Žije predovšetkým v teplejších a stojatých vodách. Typickým znakom sú výrazne červené plávajú. Priemerná veľkosť je 15-30 cm, no môže dorásť až do dĺžky 45 centimetrov.

Zubáč veľkohlavý alebo staršie **zubáč obyčajný** je druh ryby z čeľade ostriežovité. Z hospodárskeho aj športového hľadiska je to cenný druh - má veľmi chutné mäso. Živý sa menšími rybkami, preto patrí medzi dravé ryby. Bežne sa doživa 15 rokov a dorastá do 100 centimetrov. Členovia rybárskeho spolku pre jeho lepšie vytrénovanie vybudovali a rozmiestnili tzv. "hniezda" na rozmnožovanie tejto ryby.

Jalec hlavatý je druh ryby z čeľade kaprovité. Má valcovité telo dosahujúce dĺžku obvykle v rozmedzí 25 - 45 cm a hmotnosť okolo 1 kg. Je to všežravá ryba, pričom samice sú mohutnejšie ako samce.

Pstruh dúhový je sladkovodná ryba z čeľade lososovité. Pstruhy dúhové sú predátorom s rozmanitou stravou, jedia takmer všetko, čo sa k nim dostane. V stojatých vodách dorastajú priemerne 50 cm a vážia 1 kilogram. Členovia spolku túto rybu pravidelne nasádzajú a využívajú ju na športový rybolov.

Štika je rod sladkovodných dravých rýb z čeľade štikovité. Žije v pomaly tečúcich a stojatých vodách. Dorastá pomerne veľkých rozmerov až 140 centimetrov, rýchle rastie a je schopná loviť veľkú korisť. Ako jediný druh rýb je bráná ako kanibal, keďže je známe, že požíra svoje menšie druhy. Najväčší ulovený jedinec v poldri Svaceník mal dĺžku 107 cm.

Rak riečny je druh kôrovca z čeľade rakovité. Žije v tečúcich vodách a rybníkoch s bahňitým dnom. Je výrazným indikátorom čistoty vody. Doživa sa 7 - 10 rokov a váži 250 až 350 gramov. Dorastá do 10 cm, výnimočne do 20 cm. Živí sa nahniavajúcimi zvyškami, ale aj živými rastlinami a živočíchmi, čím prispieva k čistote vôd. Rak riečny je zákonom chránený.

Ostriež je rod sladkovodných rýb z čeľade ostriežovité. Typickým poznávacím znakom je pevná, ostrá chrbtová plutva. Ostriež je častá dravá ryba. Žije v rybníkoch, potokoch i riekach. Jeho priemerná dĺžka je okolo 20 cm, trofejné kúsky sa pohybujú okolo 40 cm, len veľmi zriedka nad 50 cm.

Plotica je nepravá sladkovodná kaprovitá ryba. Jedná sa o stredne veľkú rybu, ktorá žije takmer vo všetkých vodách. Dorastá do dĺžky 30 centimetrov a doživa sa 17 - 18 rokov. Žije v kľúčoch na dne a je mimoriadne odolná proti vplyvom prostredia.

Polder Svaceník je domovom aj pre veľa druhov vodného hmyzu, obojživelníkov, stavovcov a živočíchov, ktoré potrebujú pre svoj život práve takéto prostredie - vodu a vlhkosť. V okolí sucha polder zasa poskytuje vodu pre vtákov ako aj iné druhy zvierat zo širokého okolia.

Polder Svaceník obohacuje našu prírodu - priestor, v ktorom žijeme. Vytvoril podmienky pre život mnohých živočíchov, ale i rastlín. Dáva nám možnosť aktívneho oddychu, športovania, prechádzok i poznávania. Vážme si ho, vážme si vodu, vážme si všetky tvory, čo tu žijú.

Neznečisťujme, nechádzme odpad, neposkodujeme zeleň, ktorú všetci potrebujeme k životu!

PROJEKT BOL PODPorený Z PARTICIPATívNEHO - KOMUNITNÉHO ROZPOČTU TSK

OBČIANSKE ZDRUŽENIE TUROLÚCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ TURÁ LÚKA

Správa majetku Mesta Myjava, s.r.o.

ŽIVOČÍCHY V OKOLÍ POLDRA

Aj vy sa potešíte, keď počas prechádzky stretnete nejaké zvieratá? Tak sa pozrite koho môžete vidieť tu...

Bobor vodný je najväčší európsky hlodavec. Je zákonom chránený. Staví si brloly. Na život vo vode je prispôsobený plávacími blanami na nohách a sploteným chvostom, ktorý mu slúži ako kormidlo. Živí sa kôrou stromov.

Volavka popolavá je zákonom chránená. Samec a samica majú rovnaké sfarbenie. Kedysi bola sťahovavá, v súčasnosti stále častejšie ostáva na veľkej časti Slovenska aj v zime. Volavky lovia predovšetkým ryby, ale aj myši, hady, mláďatá vtákov,...

Bažant obyčajný patrí medzi vtáky. Samec a samica sú farebne aj veľkosťou rozlíšení. Kohút sa ozýva kokrháním, sliepka vydáva tenké piskavé zvuky. Živí sa hmyzom, slimákmi, lesnými plodmi,...

Ondatra pižmová je vodný hlodavec. Jej váha je 1-2 kg. Živí sa hlavne rastlinnou potravou, ale aj drobnými živočíchmi. Je dobrý plavec a výborne sa potápa.

Bocian biely je zákonom chránený. Jeho potravu tvoria najmä žaby, hmyz, ryby, plazy,.... Žije sťahovavým spôsobom života - na konci leta odlieta do Afriky.

Srniec lesný obľubuje lesy, lúky a poľnohospodárske územia. Samec má na hlave parožie. Aktívny je najmä večer pred súmrakom a na svitaní. Živí sa rôznymi bylinami, výhonkami tráv, plodmi,...

Kačica divá je najčastejší druh kačice. Dobrá pláva, lieta a potápa sa. Je čiastočne sťahovavá. Samec je farebne odlišný od samice. Jej potravu tvoria najmä semená, plody, rastliny, hmyz,...

Zajac poľný je v prírode veľmi dobre zamaskovaný vďaka svojmu hnedému sfarbeniu. Má dlhé uši, ktoré sú na koncoch tmavé. Je výborný bežec. Bežne behá rýchlosťou až 40 km/hod., v prípade nebezpečenstva až 74 km/hod..

Diviák lesný žije na väčšine územia Slovenska. Rýchlo behá, je dobrý plavec a rád sa vŕľa v blate. V stope diviaka sú vytlačené 4 prsty - okrem ratic aj paratie. Živí sa rozmanitou stravou - je všežravec.

Potápek chochlatý je najväčšou slovenskou potápkou. Úpúta relatívne pestrým sfarbením a nápadne predĺženým perím na hlave. Je sťahovavá. Výborne sa potápa. Živí sa drobnými rybkami.

Žije tu veľa vtáctva - spevavého i dravého. Územie poldra vytvára výborné podmienky pre hmyz, obojživelníky, hady i veľa druhov malých hlodavcov.

Chovajme sa tak, aby sme zvieratá zbytočne neplašili, nezanechávajme po sebe neporiadok, nedovoľme našim psom naháňať zvieracích obyvateľov, čo tu žijú. Budú vám za to vd'ačné!

hodník v m Járku

PROJEKT BOL PODPorený Z PARTICIPATívNEHO - KOMUNITNÉHO ROZPOČTU TSK

OBČIANSKE ZDRUŽENIE
TUROLUCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ
TURÁ LÚKA

Správa majetku
Mesta Myjava, s.r.o.